

תפ"ח 45702/02/15 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז תל אביב נגד מחרוך חמזה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 45702-02-15 מדינת ישראל נ' מחרוך (עציר)

לפני כב' השופטת שרה דותן - אב"ד

כב' השופט מרדכי לוי

כב' השופט ירון לוי

המאשימה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד רותי שביט

פרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

נגד

הנאשם:

מחרוך חמזה (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל

גזר דין

השופט ירון לוי:

פתח דבר

1. בלב הנאשם, תושב הרשות הפלסטינאית, גמלה כוונה לבצע פיגוע בשטח מדינת ישראל, במטרה לפגוע בישראלים, בתקווה שבסוף האירוע, יזמת ויזכה למעמד "שהיד".

לצורך זה, ביום 21.01.2015 הגיע הנאשם, בשעת בוקר מוקדמת, כשהוא מצויד בסכין ומברג, למרכז העיר תל אביב-יפו. הנאשם עלה לאוטובוס עמוס נוסעים ובמהלך הנסיעה, דקר, באמצעות סכין, תחילה את הנהג, ובהמשך, תשעה נוסעים נוספים. בשלב מסוים, עצר הנהג את האוטובוס ופתח את הדלתות. הנוסעים נמלטו. אף הנאשם, ירד מהאוטובוס ותוך כדי מנוסתו, המשיך במעשיו האכזריים ודקר אחת מנוסעות האוטובוס, שכבר נדקרה על ידו קודם לכן, ועוברת אורח נוספת. בסופו של דבר, נעצר הנאשם, לאחר שנורה על ידי כוחות הביטחון.

כתוצאה ממעשי הנאשם, נפצעו 11 אנשים בדרגות חומרה שונות, ונזקקו כולם לטיפול רפואי.

העבירות

2. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, לאחר שחזר בו מכפירתו, בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירות הבאות:

- (א) ניסיון רצח, לפי סעיף 1305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").
- (ב) חבלה בכוונה מחמירה (ריבוי מקרים), לפי סעיף 329(א)(1) לחוק.
- (ג) שהייה בלתי חוקית, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

העובדות

3. ואלה העובדות בהן הודה והורשע הנאשם:

- (א) הנאשם, תושב טול כרם ואין לו היתר כניסה ו/או שהייה בישראל.
 - (ב) בתקופה שלאחר מבצע "צוק איתן", בחודש אוגוסט האחרון (להלן: "**התקופה**"), גמלה בליבו של הנאשם, כוונה לבצע פיגוע בשטח מדינת ישראל ולפגוע בישראלים (להלן: "**הפיגוע**"), בתקווה שבסופו של דבר יומת ויזכה למעמד "שהיד".
 - (ג) במהלך התקופה, ועל מנת לנסות ולהוציא כוונתו לפועל, פנה הנאשם לאחדים מחבריו הקרובים והציע להם להקים מעין חוליה צבאית שתכליתה ביצוע פיגועים כנגד ישראל. בנוסף, שקל הנאשם לבצע את הפיגוע בירושלים או באחד מהמחסומים בכניסה לישראל, אך בסופו של דבר, החליט שאזורים אלו מאובטחים ברמה גבוהה ויקשו עליו להשלים את משימתו. לפיכך, החליט הנאשם לבצע את הפיגוע באמצעות סכין, שניתן להסתירה בקלות, בתל-אביב.
- מספר ימים עובר ליום 21.01.2015, פנה הנאשם לחבריו וידע אותם על כוונתו לבצע פיגוע דקירה בשטח מדינת ישראל. הנאשם הציע לחבריו להשתתף עימו בביצוע הפיגוע.
- ביום 18.01.2015, או בסמוך לכך, החליט הנאשם לממש את כוונותיו באופן עצמאי. הנאשם פנה וביקש מאביו 300 ₪. בהמשך, פנה הנאשם לבן דודו וקיבל ממנו מספר טלפון של אדם שיסייע בהברחתו לתוך שטחי מדינת ישראל. עם קבלת מספר הטלפון, יצר הנאשם קשר עם אותו אחר וזה הורה לו, בתמורה לתשלום של 250 ₪, להגיע ביום 21.01.2015 בשעה 03:00 לטול כרם.
- ביום 20.01.2015 בשעות הערב, קנה הנאשם סכין בחנות כלי בית בטול כרם. בנוסף, הצטייד הנאשם במברג, אותו הסליק במכנסיו.

(ד) ביום 21.01.2015 סמוך לשעה 03:00, הגיע הנאשם לטול כרם כשהוא מצוייד בסכין ובמברג. הנאשם פגש את האחר שהסיעו למחסום חווארה. בשלב זה, עלה הנאשם לרכב שהוביל אותו, ואחרים

נוספים, עד שהגיע סמוך לשעה 07:00, לרחוב הגליל באזור התחנה המרכזית הישנה בתל אביב.

(ה) בשלב זה, עמד הנאשם בתחנת האוטובוס ברחוב הגליל, משהגיע אוטובוס מס' 40 של חברת דן, גמלה בליבו של הנאשם לממש את כוונתו ולבצע פיגוע דקירה באוטובוס עמוס נוסעים. לשם מימוש כוונתו זו, עלה הנאשם לאוטובוס, שילם להרצל ביטון (להלן: "הנהג") והתיישב במושב הסמוך לנהג.

(ו) לאחר מספר דקות המתנה, קם הנאשם, שלף את הסכין, ניגש לנהג ודקר אותו מספר דקירות בבית החזה, מתוך כוונה לגרום למותו.

(ז) לאחר מכן הסתובב הנאשם, בעוד האוטובוס ממשיך בנסיעתו, צעד לאורך האוטובוס ודקר תשעה מנוסעיו, מתוך כוונה לגרום להם לחבלות חמורות.

(ח) בשלב מסוים, הצליח הנהג לבלום, לעצור ולפתוח את דלתות האוטובוס. כתוצאה מהעצירה הפתאומית, איבד הנאשם את שיווי משקלו ונפל. הנוסעים ניצלו עובדה זו ונמלטו מהדלתות הפתוחות.

(ט) הנאשם ירד אף הוא מהאוטובוס והחל לרוץ לכיוון רחוב יצחק שדה. במהלך מנוסתו הבחין הנאשם בל.א., אחת מנוסעות האוטובוס שנדקרה על ידו, קודם לכן, נמלטת מהמקום. הנאשם שב ותקף את ל.א. על ידי כך שדקר אותה בגבה באמצעות הסכין, מתוך כוונה לגרום לה לחבלות חמורות.

(י) הנאשם המשיך בבריחתו, לכיוון רחוב המסגר, כשכוחות משטרה דולקים אחריו. משהבחין הנאשם בעוברת אורח שצעדה ברחוב, תקף אותה, בכוונה לגרום לה לחבלות חמורות, דקר אותה בחלק האחורי של צווארה, והשליך את הסכין.

(יא) הנאשם המשיך במנוסתו, כשהשוטרים ומספר סוהרי שב"ס דולקים אחריו. השוטרים ירו באוויר מספר יריות אזהרה. בשלב מסוים, נכנס הנאשם לסמטה הסמוכה. בשלב זה, ירו השוטרים מספר יריות לכיוון רגלי הנאשם, שכתוצאה מהן הנאשם נפצע, נפל, ונעצר על ידי כוחות המשטרה.

(יב) כתוצאה ממעשי הנאשם, נפצעו 11 אנשים, בדרגות חומרה שונות ונזקקו כולם לטיפול רפואי, שמתעמי צנעת הפרט, לא יפורטו.

הסדר הטיעון וטענות הצדדים

4. ב"כ הצדדים עתרו במשותף לכבד את הסדר הטיעון ולהשית על הנאשם 28 שנות מאסר. ב"כ המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם אף מאסר מותנה.

5. ב"כ המאשימה, עו"ד שביט, הצהירה כי נפגעי העבירה מודעים להסדר ולא הביעו התנגדות לתוכנו. ב"כ המאשימה הסבירה היעדר רכיב פיצוי, בעונש המוסכם במסגרת ההסדר, בפיצוי נפגעי העבירה על ידי המדינה, וכי

אם יושת על הנאשם פיצוי, תשלומו יפול, בכל מקרה, על בני משפחתו, שאין כל אינדיקציה שעודדו או ידעו על כוונות הנאשם.

לטענת ב"כ המאשימה, מתחם העונש ההולם, במקרה דנן, המהווה "אירוע אחד", נע בין 25 ל-33 שנות מאסר.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד צמל, הדגישה בטיעוניה את הודאתו המיידית של הנאשם, שיתוף הפעולה עם המשטרה, גילו הצעיר, עברו הנקי, היעדר השתייכות לארגון בלתי חוקי ולעובדה שבמהלך האירוע, נורה ברגלו, אושפז ואף היה מרותק לכיסא גלגלים.

7. בדברו האחרון, סיפר הנאשם כי ביצע את המעשים כתגובה לחוויות שחווה, ובכללן מות חבריו, וכי עלה לאוטובוס באופן ספונטני, מבלי לבדוק את מספר הנוסעים או את גילם.

דין והכרעה

8. הלכה היא כי קיומו של הסדר טיעון אינו מבטל את תחולת הוראות תיקון 113 לחוק. על בית המשפט לבחון את הסדר הטיעון, על פי אמות המידה המקובלות, בראי נסיבות המקרה ונסיבותיו האישיות של הנאשם, וזאת, לצד הכלל המצמצם את התערבות בית המשפט בהסדרי טיעון (ראו: ע"פ 8820/14 **זהר שחר נ' מדינת ישראל** (17.05.2015)).

אירוע אחד

9. בענייננו, אין חולק כי מדובר ב"אירוע אחד", בין היתר, לאור "הקשר ההדוק" בין המעשים השונים ורצף התרחשותם, בפרק זמן מוגבל (ראו: ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014) וגם ע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** (24.06.2015)).

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

10. במעשיו פגע הנאשם בערכים החברתיים המוגנים של קדושת החיים, שלמות הגוף, שלווה הנפש, הסדר הציבורי וריבונותה של מדינת ישראל.

בעניין דומה, קבע בית המשפט העליון (כב' השופטת ע. ארבל) כי: "**על בית משפט של מדינה להרים קולו בגאון ולהשמיע דברו כלפי אלו הבאים עליה לכלותה וכלפי אלו הרוצים לפגוע בחיילים או באזרחים תמימים עוברי דרך כשלהט אידיאולוגי מקנן בלבם והרג או פגיעה מתוכננים הם מטרתם, ולהציב רף ענישה ברור שימש כגורם מרתיע, הן למערערים עצמם, הן לאלו החוככים בדעתם לנקוט באותה הדרך. בעניינים אלה יש להקפיד בקלה כבחמורה ולא להקל ראש גם כאשר הפגיעה המתוכננת לא הושגה בדרך נס"** (ע"פ 1456/07 **פלזני נ' מדינת ישראל** (10.07.2007), פסקה 6).

11. העבירות בהן הורשע הנאשם, מחייבות ענישה מחמירה שיהא בה כדי להעביר מסר עונשי חד משמעי, נוקב ומרתיע, לפיו כל מי שנוטל חלק בעבירות אלה ימצא את עצמו מאחורי סורג ובריה, לתקופה ארוכה.

הלכה היא כי בעבירות המבוצעות על רקע אידיאולוגי-לאומני נדחים שיקולי ענישה אחרים מפני שיקול ההרתעה (ראו: ע"פ 3057/13 מדינת ישראל נ' פלוני (02.07.2013), ע"פ 1163/07 אבו ח'דיר נ' מדינת ישראל (29.03.2007) וע"פ 9201/06 פלוני נ' מדינת ישראל (06.03.2007)).

בהקשר דומה, קבע בית המשפט העליון (כב' השופטת פרוקצ'יה), כי: "**מעשי טרור המכוונים לפגוע בחיי ישראלים - חיילים או אזרחים - מחייבת ענישה מחמירה במיוחד, אשר תטמיע את מסר הגמול וההרתעה כלפי כל מי שמעורב בפעילות בלתי חוקית המסכנת חיים... בסוג זה של עבירות הנסיבות האישיות של הנאשם מתגמדות במשקלן לנוכח חומרת המעשים והסיכונים הטמונים בהם, למען יידע כל גורם עויין למדינה ולתושביה כי הוא צפוי לעונש חמור ביותר אם ימצא מעורב בפעולות טרור שנועדו לפגוע בביטחון אזרחי ישראל, ולקטול חיים**" (ע"פ 9349/07 איסמעיל חאמד נ' מדינת ישראל (23.06.2008), פסקה 6).

12. עוצמת פגיעת הנאשם בערכים המוגנים, גבוהה. הנאשם פגע במספר רב של אזרחים, נוסעי אוטובוס והולכי רגל, חפים מפשע, שכל חטאם, התמצה בכך, שדרכם נפגשה, שלא בטובתם, בדרכו של הנאשם. מידת הפגיעה בערכים מתעצמת נוכח פוטנציאל הנזק הרב הטמון במעשי הנאשם, כמות הנפגעים, חומרת הפציעות והתעוזה הניכרת בביצוע העבירות, בטבורה של עיר.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות

13. לחומרת הנאשם יש לזקוף את שלבי התכנון שקדמו לעבירות (כמפורט בהרחבה לעיל); ניסיונות הנאשם לגייס שותפים לתוכניותיו השפלות; התמשכות התכנון המוקדם, משך כ-5 חודשים; הצטיידות הנאשם בנשק קר; אופן יישום תוכניתו הזדונית של הנאשם: תקיפתו תחילה של נהג האוטובוס ולאחר מכן תקיפת הנוסעים, בהיותם "כלואים" באוטובוס, ללא אפשרות הימלטות כל עוד דלתות האוטובוס סגורות. אך בשל התושייה יוצאת הדופן שגילה נהג האוטובוס - שלמרות פציעתו, הצליח לגרום לנפילת הנאשם ובכך איפשר הימלטות הנוסעים מהאוטובוס - ובהמשך התערבות כוחות הביטחון, נמנעו נזקים קשים יותר בנפש, בהיקף הנפגעים ובחומרת הפציעות.

היעדר תוצאות קשות אלה, אין לזקוף לזכות הנאשם.

14. אין צורך בדמיון מפותח כדי לתאר את עוצמת האימה והפחד שגרם הנאשם לנוסעי האוטובוס עת דקרום, בהתקפת "אמוק", בזה אחר זה, בתוך החלל הסגור של אוטובוס, נהוג בידי נהג פצוע, בלא אפשרות ממשית להתגונן או להימלט.

15. האכזריות המאפיינת את התנהגות הנאשם ואת הקטל והחבלה חסרות האבחנה שביקש לבצע, בולטת במיוחד בדקירתה החוזרת של אחת מנוסעות האוטובוס, לאחר שכבר נסה ממנו.

16. עוד אין להתעלם מהפגיעה הקשה בשגרת חייהם של רבים, כתוצאה ממעשי הנאשם, בלב העיר, בבוקרו של יום עבודה ומהאימה שנגרמה לרבים, בשל כך.

מדיניות הענישה הנוהגת

17. למרבית הצער, העבירות בהן הורשע הנאשם אינן בבחינת חיזיון נדיר בארצנו.

מבחינת הענישה הנוהגת עולה כי במקרים דומים הושתו על נאשמים עונשים קרובים לעונש המוצע במסגרת ההסדר.

כך, לאחרונה, בתפ"ח 42482-03-15 **מדינת ישראל נ' סלאימה** (12.07.2015), נגזרו במסגרת הסדר טיעון "סגור", 25 שנות מאסר בפועל, לצד פיצויים בסכום כולל של 260,000 ₪ לנפגעי העבירה, על נאשם שביצע "פיגוע דריסה" בתחנת הרכבת הקלה בירושלים, במהלכו נפגעו ארבע שוטרות ואזרח.

בתפ"ח 36768-12-12 **מדינת ישראל נ' מפארגה** (10.03.2014) (להלן: "פ"ד מפארגה"), השית בית המשפט-באמצו את הרף העליון של הסדר טיעון "על דרך הטווחים" - 25 שנות מאסר על נאשם שהפעיל מטען חבלה באוטובוס במהלך מבצע 'עמוד ענן', וכתוצאה מכך נפגעו כ-24 עוברי אורח.

בתיק צבאי 4596/12 (יהודה) **התביעה הצבאית נ' אחמד צאלח אחמד מוסא** (25.03.2015), נדון נאשם, שייצר את מטען החבלה שהפעיל הנאשם בפ"ד מפארגה, וגייס אותו לפעולה, ל-27 שנות מאסר בפועל, במסגרת הסדר טיעון "סגור".

בתפ"ח 42730-03-14 **מדינת ישראל נ' עויסאת** (06.05.2015), נגזרו 30 שנות מאסר בפועל, על נאשם שהלם בגרזן בראשו של עובר אורח כבן 70, וחתך צינורות גז ב-9 בנייני מגורים בירושלים, על מנת להביא לקריסתם.

מתחם העונש ההולם

18. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, ולאחר בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, אמליץ לחברי לקבוע כי מתחם הענישה בענייננו נע בין 25 ל-30 שנות מאסר בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

19. מטבע הדברים ועל פי ההלכה, בסוג זה של עבירות מתגמד משקל נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכללן, עברו הנקי, גילו הצעיר, הודאתו והעובדה שלא פעל במסגרת ארגון בלתי חוקי.

לא ניתן להתעלם מאי הבעת החרטה של הנאשם על מעשיו ומהיעדר אמפתיה כלפי הנפגעים.

סיכום

20. מעשי הנאשם, שכוונו לפגיעה בחפים מפשע, מתוך מניע לאומני, נפשעים, מקוממים וראויים לענישה מחמירה.

חשיבות חומרת הענישה מקבלת דגש מיוחד בנסיבותיו הקונקרטיות של האירוע, לאור התנהגות הנאשם, במהלכו.

למרות הודאת הנאשם כי גמלה בליבו החלטה לפגוע בישראלים חפים מפשע, מתוך כוונה למות כשהיד, הרי שבמהלך האירוע, ככל הנראה, נותרה בלב הנאשם רק הכוונה הנפשעת לפגוע בחיי חפים מפשע.

בזמן אמת, גבר אצל הנאשם הרצון האנושי הבסיסי - המשותף לכלל בני האדם באשר הם, בלא הבדל דת, מין, גזע או לאום - לחיים, ומשום כך, ניסה להימלט.

חיוניות ההגנה על ערך קדושת החיים, המגלם את הרצון האנושי הבסיסי בחיים, והצורך של חברה חפצת חיים, להגן על עצמה, מפני הנאשם ודומיו, הם העומדים, בסופו של דבר, ביסוד הצורך בענישה מחמירה, של מי שמבקש לפגוע בערך זה, שבלעדיו אין.

21. לאור האמור, סבורני כי ההסדר סביר ומשקף את העונש הראוי לנאשם, ולפיכך אמליץ לחבריי לכבד את ההסדר ולגזור על הנאשם 28 שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה.

ירון לוי, שופט

השופטת שרה דותן - אב"ד:

אני מסכימה.

**שרה דותן, שופטת
אב"ד**

השופט מרדכי לוי: אני מסכים.

מרדכי לוי, שופט

סוף דבר

לאור כל האמור, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 28 שנות מאסר לריצוי בפועל, שמניין מיום מעצרו, 21.01.2015.

(ב) 24 חודשי מאסר מותנים למשך שלוש שנים, מיום שחרורו ממאסר, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה נגד בטחון המדינה או כל עבירת אלימות, מסוג פשע.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ד' אב תשע"ה, 20 יוני 2015, במעמד הצדדים.

ירון לוי, שופט

מרדכי לוי, שופט

שרה דותן, שופטת
אב"ד